

SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞINDAN DİYETLE Mİ, ORUÇLA MI KURTULURUZ?

İsmail Hakkı POLAT

Khas öğretim görevlisi

Sosyal Medya gençlerin hayatında ne anlam ifade ediyor? 48 saatlik sosyal medya diyetine gençlerin verdikleri tepkiler, özellikle telekom ve medya sektörü için mesajlarla dolu!

Şu an sabah ve uyanır uyanmaz Instagram'a, Twitter'a bakmam lazımdı! Bakamadım. Uyanır uyanmaz yaptığım ilk şeyden mahrum kalmak çok zormuş hocam. Böyle yeni fotoğrafların yüklenmesi, yeni tweetlerin bir bir düşmesi, anlayamazsınız! (Ceren)

İki yıl önce Kadir Has Üniversitesi Yeni Medya Bölümü'ne yeni başlayan öğrencilerden ilk ödev olarak 48 saatlik "sosyal medya diyeti" yapmalarını ve bu sürede yaşadıkları duygu ve düşünceleri kronolojik bir günlük biçiminde yazmalarını istemiştik. 48 saati tamamlamanın zorunlu olmadığı diyetin temel amacı, sosyal medyanın hayatlarında nasıl bir yere sahip olduğu konusunda bir farkındalık yaratmaktı. Gerek öğrencilerin, gerekse okurların oldukça ilginç tepkiler verdiği bu diyeti, sosyal medyanın hayatımıza çok daha fazla eklemeli olduğu bugünlerde bir kez daha yaptırınca geçen sefere oranla çok daha ilginç sonuçlarla karşılaştık. Bu yeni diyet, WhatsApp, Instagram ve SnapChat gibi platformları da kapsadığından ilkinden çok daha zorluydu ve öğrenciler, geçen seferkinin ötesinde diledikleri zamanda bırakmak yerine 48 saatlik süreyi sonuna kadar zorlamaya çalıştılar. Bu açıdan diyet, geçen döneme göre biraz daha "sosyal medya orucu" kıvamını aldı.

19-24 yaş aralığında 20 öğrencimin katıldığı 48 saat süreli 2. dönem sosyal medya diyetinin rakamsal sonuçları şöyle: Geçen sefer 15 kişinin başarıyla tamamladığı diyetle bu yıl başarılı kişi sayısı 10. Beş kişinin kazayla sosyal medyaya girdiği ve diğer beş kişinin de irade gösteremeyip tamamlayamadığı diyetin en ilginç yanı ise, ödev tutulan günlüklerin satır aralarına sızan ve kendilerinin farkında olmadığı ama telekom, medya ve hatta sosyal medya alanlarında faaliyet gösteren ve bu mecralardan müşterileriyle

iletişimde bulunan kurum ve kuruluşların çalışanların ve özellikle yöneticilerin farkında olması gereken birkaç önemli husus var.

"Anlatacaklarım var ama insanların SMS'i yok! Dönüş alamıyorum. WhatsApp is my baby <3" (Şeyda)

Şubat ayında Bloomberg.com'da yayınlanan bir araştırma yazısına göre gençler için SMS artık modası geçmiş bir iletişim aracı ve yerini WhatsApp çok daha fazla özelliklerle doldurmuş durumda. Yine gençler telefonla konuşmak yerine WhatsApp üzerinden birebir ya da grup halinde mesajlaşmayı artık bir yaşam tarzı haline getirmişler. Bu, özellikle telekom operatörlerinin üzerinde ciddi düşünmesi ve alternatifler geliştirmesi gereken bir husus. Ayrıca, SMS ya da doğrudan telefonla arama yoluyla hedef kitlelerine ulaşmaya çalışan markaların da gelecek planlarını orta ve uzun vadede etkileyecek bir husus.

"Otobanda otobüsün tekeri patladı ve Snap bile atamıyorum. Hayatımda ilk defa otostop çektim ve bunu tweet atmak istedim ama atamadım. Fazla zormuş böyle gerçekten. En önemlisi şu an şunu anladım ki inanılmaz bir kolaylık sağlıyor şu sosyal medya denen şey. Mesela Twitter'dan gündemi takip etme olanağım varken şimdi tek tek gazetelere girmek zorunda kalıyorum." (Duygu)

"Haber sitelerine bakacak kadar sosyal medyatsız kaldım. Yaklaşık bir saatir Hürriyet, Habertürk, Posta geziyorum. Bu haber siteleri kendini biraz geliştirecek, çağa ayak uydursalar fena olmaz aslında. Hiç biri bir Twitter değil." (Elif)

En önemlisi de gençlerin medyayı tüketim şekillerinde radikal değişiklik. Bireysel ve kitlesel gündemleri akıcı biçimde bütünleştirebilme ve takip edebilme özellikleriyle sosyal medya platformları, geleneksel medyaların yeni medya dönüşümlerini de ciddi biçimde tehdit olarak görülmeli. Buna bir de gençlerin yaşam tarzları ile geleneksel medyanın içerik dili arasındaki doku uyumsuzluğu eklendiğinde, yine orta ve uzun vadede reklamveren

konumundaki marka ve kuruluşları da içine alan ciddi bir sosyal medya platformlarına kayma söz konusu olacaktır ki bu traj gelirleri azalan ve reklam gelirlerine yaslanması zorunlu hale gelen geleneksel medya için adeta bir varoluş mücadelesi anlamına geliyor.

20 öğrencinin katıldığı iki günlük bir sosyal medya diyeti, gidişatın mutlak kanıtı yerine geçmez kuşkusuz ancak ilgili kişi ve kurumlara böyle bir olasılığı sorgulama fırsatı yaratması açısından üzerinde düşünmeye ve hatta araştırmaya değer!

NOT: O kadar güzel mesajlar vardı ki yazıyı bitirdim ama onlardan ayrılmadım. Zaten buraya kadar okuduysanız şunlara da bir göz atarsınız;)

* "Aaaaa Sms paketi diye bişi varmış" moduna girmek zorunda kaldım. Artık "mesaj atmak" terimi ortadan kalktığı için kendimi internet gibi bir nümeye sahip olup da sadece ilkokul arkadaşlarım aramak için Facebook kullanan 50 yaş üstü insanlar gibi hissediyorum. (Begüm)

* Arkadaşlarımla telefon görüşmesi yaparak iletişim kurmaya çalışıyorum. Az önce bir arkadaşım buluşmaya giderken yeri tarif etmesini istedim "WhatsApp'tan konum attım ona baksana!" dedi. Gözlerim doldu, kendimi zor tuttum valla. (Ceren)

* Yapmam gereken bir sürü ödevim var arkadaşlarıma sormam gereken bir sürü sorular var. Ortak bir iletişim yolu arıyorum ve aklıma bir an yıllar önce kullandığım 10.000 SMS dönemi geldi ancak bu dönemin üzerinden o kadar çok sular geçti ki artık bu yöntemi kullanan kişi sayısı yok denecek kadar azdır diye düşünüyorum (Derya)

* Evde görmediğim bir oda ve bilmediğim bir kardeşim varmış. Ooo annem de burdaymış. (Elif)

* Çok fena Nur Yerlitaş caps'i paylaşım var. (Elif)

* Bu diyet yarım saat dayanabildim ve gerçekten benim için çok zor bir yarım saattir. (Elpida)

* Elim sabah telefona gittiğinde gece gelen bildirimleri görüp açamamak ağır şeker hastası olup pasta, baklava yiyememek gibi. (Ilknur)

* WhatsApp'la bağlantım kesilince sms paketi yapmaya çalıştım ama o kadar uzun zamandır kullanmıyordum ki nasıl sms yapılacağını unutmuştum. (Melis)

* 23 Ekim Perşembe 08:00 Başakşehir-Bakırköy otobüsünde gece atılan Tweetleri okumak vardı şimdi... Ya da Snapchat'te 'Bu otobüs benim kaderim' temalı bir fotoğraf eklemek vardı MyStory'e... (Merve)

* 12.17: Whatsapp sosyal medya sayılmaz bence! 12.20: SMSte kahkaha nasıl yapıyordu? (Ozan)

* Bütün gece rüyalarım Instagram'a fotoğraflar yükledim, WhatsApp'da cirit attım, Twitter'da en güzel tweetleri FAVladım ve uyandım! Bakalım İnternetsiz gün nasıl geçecek? (İrem)

* Sevgili günlük, bu sabah Facebook'suz ilk kahvaltımı yaptım. İşe iyi yönünden bakmaya çalışıyorum. Mesela "50 yaş üstü akrabamın Facebook fotoğrafı altına yorumu"na maruz kalmadım bugün. (Yiğit)

* Arkadaşlarla verdiğimiz siparişleri beklerken biri tweet atmakta, biri WhatsApp'ta yazışmakta diğeri de Facebook'ta gelen oyun isteklerinden rahatsız olduğumu bana söylerken ben telefonumun masanın üzerinde dik şekilde durup duramayacağı merakı ve uğraşı içerisindeydim. (Yunus)

* Artık saat saat, dakika dakika günün bitmesini bekliyordum. Zaman hiç bu kadar kıymetsiz olmamıştı benim için. (Yunus)

* Dışarıda bir dünya var, ben onun dışındayım ve hiçbir şeyden haber alamıyordum gibi geliyor. Kî zaten öyle galiba! (Zeynep)

* SMS ile haberleşmeye çalışıyorum, SMS paketim varmış, onu öğrendim ama SMSte "last seen" falan olmadığı için mesajım gitti mi acaba diye düşünmekten kendimi alamıyorum. Off, uyusam da zaman geçse diye düşünmekten uyuyamıyorum bile! (Zeynep)

* Bu diyet sayesinde karar verdim ki aslında ben sosyal medyaya bağımlı değil bağımlıyım istediğimde elimden atıp arkadaşlarımla gözlerinin içine bakarak konuşabilirim. (Sena)